

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»
на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Облік і аудит
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти	Бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада
праці та економічної теорії

Шаповалов Віталій Олегович
к.е.н., доцент
доцент кафедри управління персоналом, економіки

Контактний телефон	+38-050-30-52-362
Електронна адреса	shapovaloff79@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.ypep.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи теоретичних знань, що дають змогу самостійно здійснювати аналіз та дослідження економічних явищ і процесів на мікро- та макрорівнях економічної системи, закономірностей їх розвитку на основі креативного та критичного типу економічного мислення.
Тривалість	3 кредити ЕКТС/90 годин (лекції 16 год., семінарські заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Словесні, наочно-ілюстративні (проблемна лекція, презентація), репродуктивні та проблемно-пошукові (рішення задач, творчі завдання, ситуаційний аналіз), методи стимулювання та мотивації (ситуаційні вправи, навчальні дискусії), методи контролю (тестування, опитування, економічний диктант)
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виконання домашніх завдань; опитування на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність базових економічних знань
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії. ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	письмово. ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосагнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів. СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Мікроекономічний аналіз суб'єктів ринку		
Тема 1. Економічна теорія як наука. Мікро- та макроекономіка.	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Історія розвитку мікроекономіки як науки. 2. Історія розвитку макроекономіки як науки. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Еластичність попиту і пропозиції. Види еластичності. 2. Вплив держави на ринкову рівновагу та її наслідки. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 3. Мікроекономічний аналіз поведінки споживача	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Вплив зміни доходу споживача на його поведінку. Криві та закони Енгеля. 2. Вплив зміни ціни товару на поведінку споживача. Ефекти заміщення та доходу. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

		Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Виробнича функція фірми в довгостроковому періоді. 2. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Ефект масштабу Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 5. Мікроекономічний аналіз ринкових структур	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Поведінка фірми в умовах монополістичної конкуренції 2. Поведінка фірми в умовах олігополії Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Модуль 2. Макроекономічний аналіз ринкового господарства		
Тема 6. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Похідні макроекономічні показники та їх розрахунок. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 7. Макроекономічний аналіз товарного ринку.	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Споживчий попит (споживання) та його чинники. Функція споживання 2. Інвестиційний попит та його чинники. Інвестиційна функція. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 8. Макроекономічний аналіз ринків грошей та праці.	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Сутність та види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. 2. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 9. Моделі	Відвідування занять; виконання	Завдання 1. Питання для самостійного

макроекономічної рівноваги	домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	вивчення 1. Модель рівноваги у відкритій економіці (модель Манделла-Флемінга) Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.
Тема 10. Макроекономічна політика держави	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Фіскальна політика та державний бюджет. 2. Ефективність макроекономічної політики держави у відкритій економіці Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Інформаційні джерела

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка [Текст] : підручник : у 2 кн. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т. - Львів : Априорі, 2021. - Кн. 1 : Вступ до макроекономіки. Макроекономіка / [С. М. Панчишин та ін.] ; за ред. Степана Панчишина, Петра Островерха. - 5-те вид., випр. та перероб. - 2021. - 581 с.
2. Економічна теорія [Текст] : підруч. : у 2 ч. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2021. - Ч. 2 : Макроекономіка / [В. Д. Лагутін та ін.] ; за ред. В. Д. Лагутіна, д-ра екон. наук, проф. - 2021. - 327 с.
3. Економічна теорія [Текст] : підруч. : у 2 ч. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2021. - Ч. 1 : Мікроекономіка / [В. Д. Лагутін та ін.] ; за ред. В. Д. Лагутіна, д-ра екон. наук, проф. - 2-ге вид., доопр., перероб. - 2021. - 395 с.
4. Макроекономіка [Текст] : навч. посіб. / Степан Панчишин ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т. - 4-те вид., випр. і допов. - Львів : Априорі, 2022. - 523 с.
5. Макроекономіка [Текст] : підручник / Макаренко М. І., Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. ; Сум. держ. ун-т. - Вид. 2-ге, перероб. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. - 306 с.
6. Мікроекономіка [Текст] : підручник / [А. І. Ігнатюк та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. І. Ігнатюк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Ліра-К, 2023. - 419 с.
7. Примачов М. Т. Економічна теорія: мікроекономіка, макроекономіка [Текст] : підручник / М. Т. Примачов, Н. М. Примачова, А. Ю. Стахов ; Нац. ун-т "Одес. мор. акад.". - Одеса : ОМА, 2022. - 385 с.
8. Шаповалов В.О. Економічна теорія, мікро- та макроекономіка [Електронний ресурс] : дистанційний курс початкової дисципліни / В. О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – Режим доступу: навчальна оболонка Moodle Головного центру дистанційного навчання ПУЕТ / <https://el.puet.edu.ua>
9. Шаповалов В.О. Інвестиційний потенціал інституційного середовища акціонерного сектора України / В.О. Шаповалов // Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі : збірник наукових праць за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 23–24 квітня 2015 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2015. – С. 156-158 **Режим доступу:** <http://dSPACE.puet.edu.ua/handle/123456789/3149>
10. Шаповалов В.О. Модель «економічної людини» та концепція раціональності / В.О. Шаповалов // Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 16–17 листопада 2017 року). – Полтава : ПУЕТ, 2018. – С. 149-151 **Режим доступу:** <http://dSPACE.puet.edu.ua/handle/123456789/6754>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» включає у себе:

- загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає в себе дистанційний курс в середовищі Moodle.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>
- Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-stupenya-doktora-filosofiyi.pdf>
- Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocynuvannya.pdf
- Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidaciyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.
- Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування,) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем. Якщо заняття проводиться дистанційно, студент має виходити на зв'язок із викладачем за розкладом занять.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися принципів академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо. Відповіді (усні або письмові) на ключові питання теми та під час підсумкового контролю з використанням підручників (їх ксерокопій) та мобільних девайсів не дозволяються. Мобільні пристрої дозволяється використовувати в процесі заняття для пошуку відповідей на додаткові питання. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання завдань дистанційного курсу заборонено.

В ПУЕТ діють:

- Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf
- Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf
- Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

- Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.
- Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf
- Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

- Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf
- уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

- Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.
- Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyi-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
- Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується як сума балів за поточне оцінювання (не більше 60) та екзамену (не більше 40)

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): виконання домашнього завдання (5 балів); робота на семінарських заняттях (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): виконання домашнього завдання (5 балів); робота на семінарських заняттях (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання та успішний захист творчого індивідуального завдання	5-10
	Підготовка презентації за окремим питанням або темою	2-5
	Підготовка відеоролика навчального характеру	5-10
	Підготовка та захист реферату	2-5
	Конспектування питань для підготовки до занять (за одну тему)	3
	Результати неформальної освіти	до 20
	Опрацювання додаткових матеріалів ДК	до 20
2. Науково-дослідна	Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-10
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-10
3. Організаційно-виховна	Допомога при проведенні профорієнтаційної роботи, днів відкритих дверей тощо.	5
	Волонтерська діяльність	5

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни